

PROJE TABANLI DENEY UYGULAMASI
DENEY ORTAMINDA KARBONDİOKSİT GAZI
OLUŞTURMAK

KİÖ 326 KİMYA EĞİTİMİ 1
KİÖ 330 KİMYA EĞİTİM SEMİNERİ 1

Ders Sorumlusu: Prof. Dr. İnci Morgil
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Öğretim Görevlisi

SEÇİL KAHRAMAN

ANKARA - 2009

DENEY: DENEY ORTAMINDA CO₂ GAZI OLUŐTURULMASI NASIL GERÇEKLEŐİR?

AÇIKLAMA:

- ✓ Bu deneyde karbondioksit gazı oluşturmak için sirke ve karbonat kullanacağız.
- ✓ Sirke yani asetik asit (CH₃COOH) ile karbonatı (sodyumbikarbonat= NaHCO₃) karıştırdığımızda bir dizi tepkime sonucunda CO₂ gazı oluştuğunu göreceğiz.
- ✓ Sodyumbikarbonat; en iyi bilinen karbondioksit kaynağı olup bir diğer adı da pişirme sodasıdır.

- ✓ CO_2 solunumdaki yeri açısından hayati bir öneme sahiptir. Solunumla alınan oksijen aynı yolla karbondioksit olarak dışarı verilir.
- ✓ CO_2 kanda belli seviyelerde bulunur ve vücudumuzun tampon sistemlerinden birini meydana getirir.
- ✓ CO_2 serbest gaz halinde volkanik bölgelerden çıkan gazlarda, suda çözünmüş olarak ise maden suyunda bulunur.

KULLANILAN MALZEMELER:

Oyun Hamuru

2 tane bükülebilir pipet

Küçük bir kağıt parçası

Uzun bir bardak

Cam şişe

Makas

Suluboya ve fırça

Karbonat

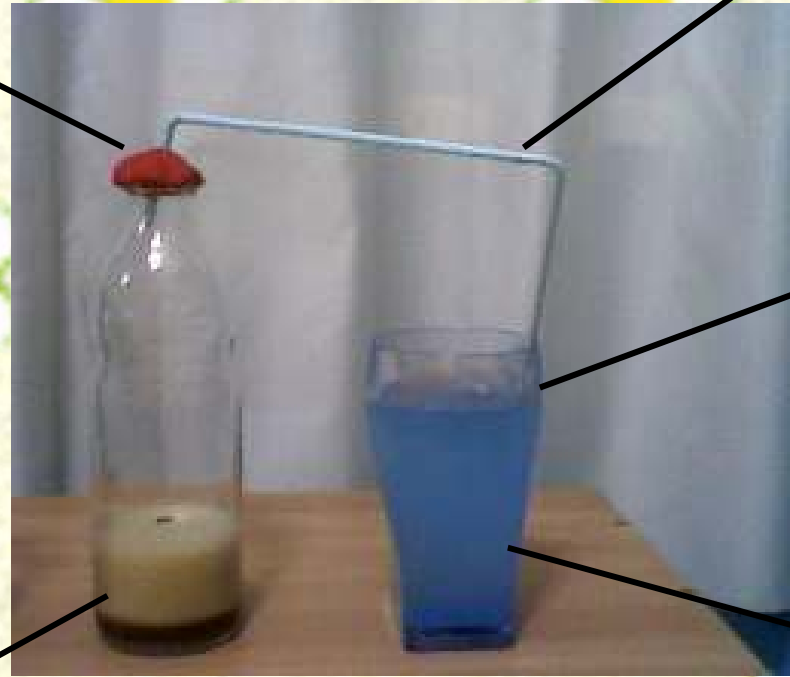
Sirke

DENEY DÜZENEGİ:

Oyun hamuru

Pipetler

CO₂ çıkışı sonucu oluşan su kabarcıkları

Suluboya ile renklendirilmiş su

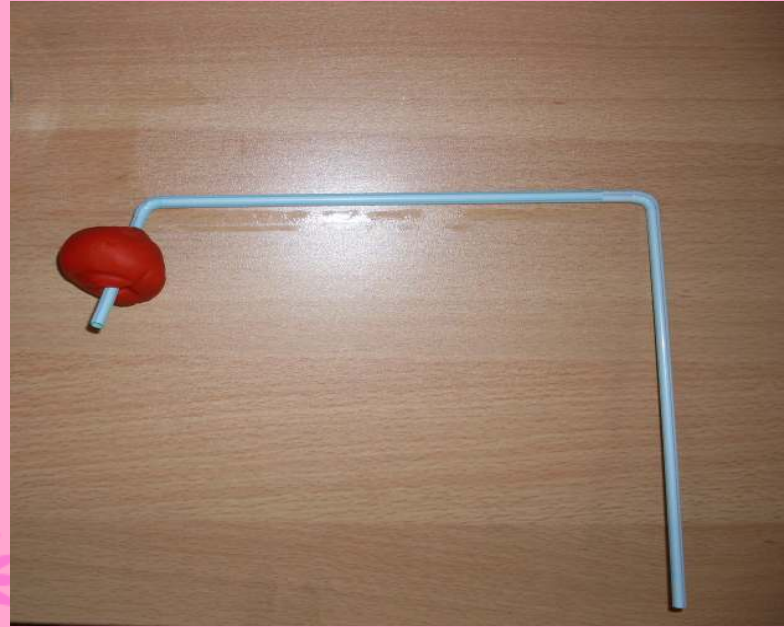
Sirke-karbonat Karışımı

DENEYİN YAPILIŐI:

1. Bükülebilir pipetlerden birinin ucu kesilir.
2. İkinci pipetle uç uca birleştirilir, birbirini sıkıca kavradığından emin olunur.

3. Pipetlerden kısa olanın ucuna bir parça oyun hamuru dolandır; pipeti ezmemesine dikkat edilir.

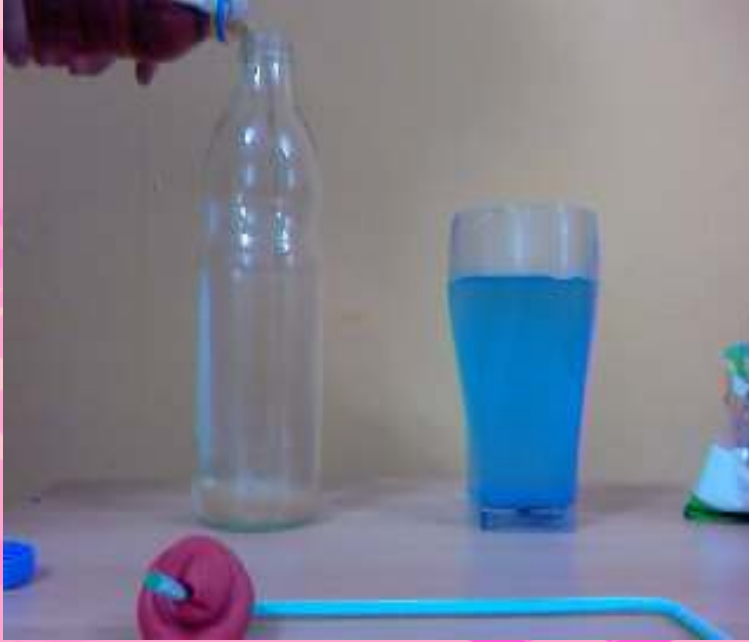
4. Bardak suyla doldurulur, içindeki su suluboya ile renklendirilir.

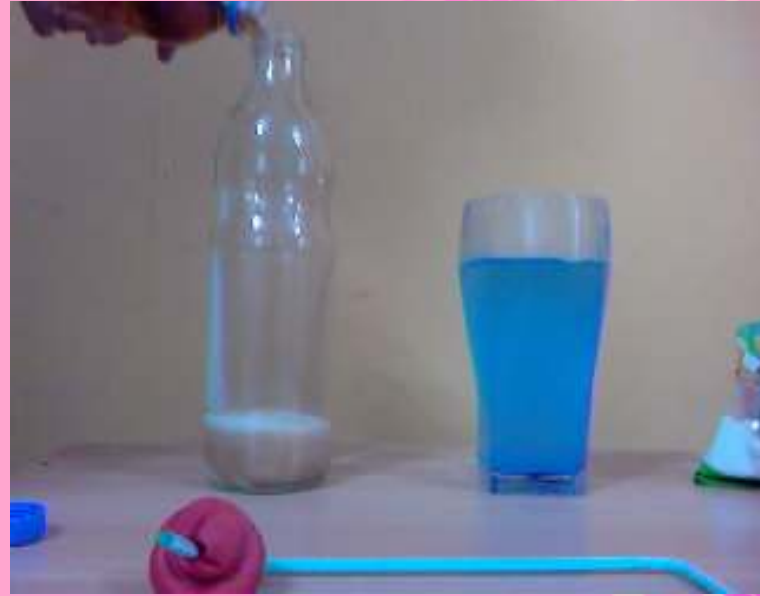
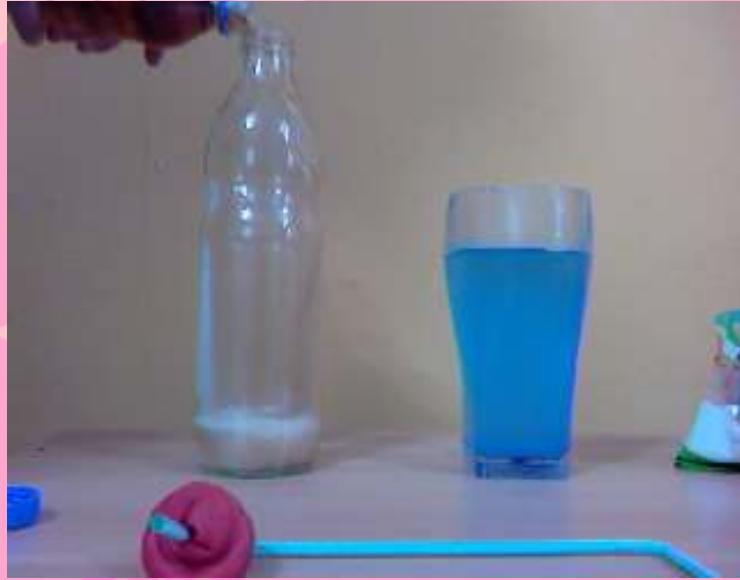

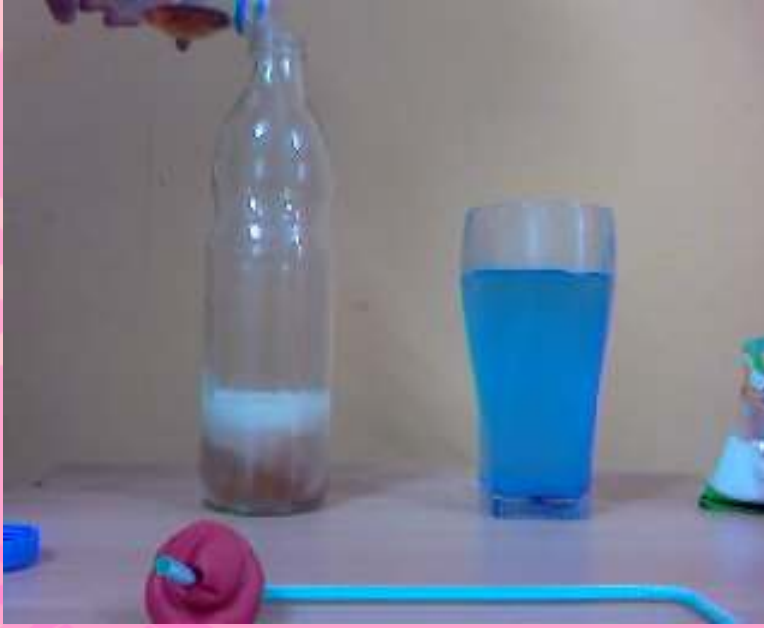
5. Bir ay kaşığı karbonat, küçük bir kağıt parçası yardımıyla şişeye boşaltılır.

6. Şiše dörtte birine kadar sirkeyle doldurulur.

7. Bu adımda çok hızlı davranılmalı. Oyun hamuru dolanan pipet şişeye daldırılır, ağzı sıkıca kapatılır; diğer ucu ise bardağa daldırılır.

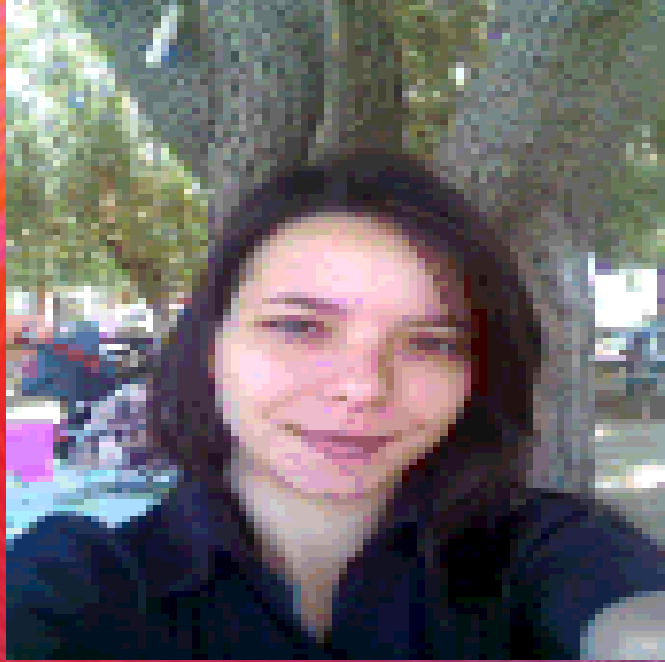
SONUÇ:

- ✓ Sirke ile karbonat arasında olan tepkimeler sonucu CO_2 gazı şu şekilde açığa çıkar:

- ✓ Karbondioksit gazının yoğunluğu suyun yoğunluğundan az olduğundan dolayı kabarcıklar halinde su yüzeyine çıkar.

SEIL KAHRAMAN

20433384